

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat olicarum partium: proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesít: új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tár I.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytyűszádkékben.

GREMSPERGER ISTVÁN

1835—1907.

Hosszu betegség után, meggyötörve a kínok keserves láncolatától, megtért Urához, Istenéhez egy ember, a kiről minden ismerője szívesen elmondotta, hogy jó ember volt, igaz ember volt.

A természet új életet lehelő ereje, a napsugár ragyogása, az csöcsepp titokzatos munkája lépésről-lépésre végzi átalakító, megifjító munkáját a természetben — s ugyanakkor egy egyszerű koporsóra friss virágot, meg egy-két forró könnyet hullatnak azok, a kik tudják, hogy mögötte olyan ember porhüvelyé felett vette át törvényszerű uralmát az enyészet, a ki míg élt, egy nemesen kifejecesedett lélek sziklaszilárd meggyőződését hozdotta magában, a kinek minden cselekedete eszméi mellett való rendületlenségben nyilatkozott meg.

Gremspurger István nem volt vezérszerepre hívott, a ki ismerte, tudta róla, hogy a simára csiszoltság siktóin se járt. Egyszerű ember volt, a kötelesség embere volt, a kiről mindenki az első benyomások után is elmondhatta, hogy: *becsületos ember*, a ki a mit tesz, azért teszi, mert

meggyőződése s mert azt meggyőződésén alapuló lelkiismereti kötelességének ismeri.

A kötelességtudás embere volt s mégis modern ember volt. Modern abban az értelemben, hogy megértette a kor intő szavát s midőn a vallási küzdelmek kora megkezdődött, mikor a liberalizmus zászlaja alatt összeverődött sereg mind hevesebben kezdte ostromolni az egyház várát, ő is kivette részét a munkából, megmutatta, hogy hiteinek atyja, a hit szavával kilépett a társadalmi élet színpadára, hogy a sekrestyén és templomon kívül is erősítse a katolikus összetartozandóság öntudatát. A katolikus legényegyletben évtizedeken át való hosszu, kitaró működése, az 1895-diki székesfehérvári katolikus nagygyűlés, a székesfehérvári katolikus kör megalakítása, mind oly művek, a melyeknek szolgálatában becsületos lelke egész erejével és meggyőződéssel munkálkodott s a melyeket a vasakarat szilárdságával igyekezett fokozatosan, de annál biztosabb erőre juttatni.

Egy idő óta csendes ember volt, a mióta a betegség rájártanadott. Érdeklődni nem szűnt meg, de tevőleges részt nem vett már a társadalmi élet munkájában. Lassankint visszavonult kedves és megszo-kott társaságától, a Kath. Körtől is. Csak itt-ott hallottuk híré győtrő szenvedéseinek,

míg jött a halál s letörölte homlokáról a fájdalom által kigyötört verejték cseppjeit.

Gremspurger István Bián Pestmegyében született 1835-ben. Atyja egyszerű pásztorember volt. Középsikolai tanulmányainak elvégzése után főteltette magát a székesfehérvári papnöveldebe, a hol 1861-ben pappá szentelték. Rövid ideig Nagyperkátán és Zsámbékon kaplankodott, a honnan hasonló minőségben Fehérvárra került. Négy év múlva szemináriumi tanár és a növénydekpapok lelkiigazgatója lett. Mint ilyet választották meg 1870-ban Pellet Imre helyébe székesfehérvári belvárosi plebánosnak. Krencz Ignác kanonok, a ki a városi bizottsági tagok általános bizalma akart a plebánosi állással megisztelni, lemondott a jelölésről.

Gremspurger István mint plebános különösen kiváló szónoki képességével tűnt ki. Beszédeit a benne rejlő mélységes meggyőződés és meggyőző hatás jellemezte mindig, a melyet különösen emelt az a lelkes páthosz, mely benne állandóan megnyilatkozott. Mint kiváló szónokot érte az a megisztelés, hogy 1877-ben Bécsbe is meghitták a kapucinusok templomába a szokásos Szent-István-napi szónoklat tartására. Közben egymás után érte egyházi felsőbbségének kitüntetése, a mennyiben 1876-ban szentszéki ünnök lett s 1885-ben a Szent-Péterről nevezett peturi címzetes apátságot kapta, 1888-ban székesfehérvári székesegyházi esperesi kerület esperese, 1891-ben a helybeli középiskolákban püspöki biztos lett. 1898-ban a b. e. Benedek Ferenc helyre kanonoknak nevezte ki a király kegye.

Mint plebános sokat utazott. A kath. legényegylet elnöke volt s többször megfordult Német-

Emlékezzünk régiekről.

— A *Fejérmegyei Napló* eredeti tárcája. —
(Folytatás.)

Reitmann Vencel bácsival, a boldogult alapi esperes-plebánossal a legjobb baráti szeretetben élt Pali bácsi. De azért mindkettőnek az volt a legfőbb kedvtelése, hogy egymást, ahol csak lehet, kifigurázzák s valami humoros dolgot kövcsenek el egymás rovására.

Csak egyszerű plebános volt még a Vencel bácsi, Fejérmegye alsó részének szintén egyik tipikus alakja. Nevezetes volt arról, hogy a halat mód felett szerette s ezért is érte el a halevésben a legnagyobb rekordot. Egyetlen foga sem volt az öreg urnak s mégis bátrabban ette a halat, mint bárki más, mert olyan művészetre tett szert, hogy a szálkák, bármilyen aprók voltak is, csakugy polyogtak a tányérjára anélkül, hogy csak egy ujját is segítségül hívta volna.

Mindaféle művészerben, ugy ő benne is volt egy kis ambició. Végtelenül szerette volna ut circumdatus sit varietate! Vörös övet óhajtott. Voltak jó emberei, — ki ne szerette volna a jó Vencel bácsit, — a boldogult Pauer püspök urnak meg, ha jól tudom, iskolatárs is volt.

— Hát adjuk meg Vencelnek az örmét.
Különb mint hallottam, igen jó latin volt. Kinevezte esperesnek.

Alapon a boldogság ütötte fel tanyáját. Pali bácsinak ismét egy alkalom a humorizálásra. Megjegyzendő, hogy Vencel bácsi szigorú téli időben kapta a vörös övet. Pali bácsinak nem kellett több.

— Pista, fogj be! Fejérvára megyünk.

Be is ment, s tisztelgett b. e. Pauer püspök urnál, mivel ő is iskolatárs volt.

— No, mi ujság Pali?

— Fejérvára jöve, kedves kötelességemnek tartottam, hogy Méltóságodhoz fiui kézsókra eljőjtek.

— No jól van Pali, ülj le s beszélgessünk egy kicsit.

Beszélgettek; hogy miről, miről se, azt nem tudom, de a beszélgetés folyamán előkerült Vencel bácsi kitüntetése is, a vörös öv. A jó Pali bácsi elemében érezte magát s az áldottszívű püspöknek mondja:

— Méltóságod ismét kimutatta, milyen jó, szerető atyja fainak. Oly örömet szerzett szegény Vencelnek, hogy azt leírni sem lehet.

— Ne mond Pali — nevetett az ő jószágos ajka, szemé. — Ugyan mondd csak, igazán úgy örült a Vencel?

A fonál megvolt, csak gombolyítani kellett. Pali bácsi vette az orsót s kezdte gombolyítani a kezébe adott fonalat.

— Méltóságos uram, de milyen örömműnne volt Alapon!

— Hogy hogy?

— A Vencel valahogy megtudta, hogy Méltóságod milyen nagy kitüntetésben szándékozik részesíteni s hogy az biztos is lesz, félélvel előbb meghozatta már a szép, vörös selyem övet s mintegy féltett, drága kincset őrizte a szekrényében, míg a boldogító, kegyes főpásztori leirat megérkezik. S hogy ne csak a szekrény sötét homályában, de teljes napvilágnál is vibráljanak a szép övnek csillogó habjai, naponta elővette, féltette és simogatta, mint gyermek az anyját. Ő nem járt ugy mint az egyszerű, aki megvette az övet azon édes reményben, hogy a kitüntetés,

biztosan meg fog jönni, de biz az elmaradt és azért, hogy a molyok meg ne egyék a drága övet, hordja most is, de csak a reverenda alatt.

A póstát mindennap lázasan várta. Egyszer csak jön ám egy nagy boríték, benne a várva várt boldogító kitüntetés. Vencel boldog volt. Egész ünneppésséggel felnyitja a szekrényt, kivesszi a vörös övet s mosolygó arccal szemlélve, felkötö. A tükrör elé áll: jól fest! S gondolhatja Méltóságos Uram, mint illette, billegette magát, hogy elgondolkodott, hogy most hová is, merre is menjen, hogy a nemes község megtudja ezt a magas kitüntetést s fogadhassa a gratulációt.

Első volt persze a házi népe. Örültek, de nagyon, mert a főpásztori magas kegy megnyilvánulását látták benne. Hátha még egy kis kanonia is akad utóbb: Vencel itt végzett. De a házi néphez nemcsak a kétlábuak tartoznak, hanem Vencelnek van egy pár szép barma is. Bement tehát az istállóba, végig cirógatta valamennyit szeretettel, természetesen a vörös övvel a derekán!

— Ugyan Pali!?

— De így volt ez Méltóságos Uram!

A mikor ezt a staatsvizittet is elvégezte, tűnődött, hogy hova is, merre is menjen. Öreg a Vencel s szigorú, kegyetlen hideg volt s ő mégis fogta a botját s csak egy kabát nélkül, egész reverendában, a vörös övvel a derekán, végig sétálta a falut. Házinépe kérte, könyörgött neki, hogy ne tegyen ilyen meggondolatlanúságot, de ő hajhatatlan maradt s csikorgó hidegben csakugyan végigsétálta a falut s bemutatva magát a vörös övvel.

— No de Pali! hát ezt tette volna a Vencel?

— Én ugy tudom Méltóságos Uram!

Mai lapunk 4 oldal.

országban a kath. legényegyesületi nagygyűléseken. Ezekben az utakban fejlődött ki közte és Mamuzsiki Mátyas' szabadjai apátplebános között. az az erős, szinte a sirig tartó barátság, a mely a két vasakaratu és varjellemű, az egyház társadalmi ügyei iránt mindhalálgi érdeklődő férfit egyyüvé fűzte. Beutazta azonfélül Schweizet, járt Olaszországban, szóval azok közé a papok közé tartozott, a kik nem elégszegnek meg azzal a szük látókörrrel, mely öket a hozzájuk legközelebb eső röghöz köli.

Ezeknek az utazásoknak volt eredménye az az erős vágy, a mely a társadalmilag mindinkább szorongatott egyház védelmére az ő ltkében is módokat és helyeket keresett. Ez erősítette meg ltkében azt a rajongó szeretetet, a mellyel a Kath. Kör megalapításánál is állandóan munkában találta. Ennek az eszmének megérlelését azonban egyéb körülmények is elősegítették. Tudvalevő, hogy az egyházpolitikai harcok nyomán Székesfehérvárról, a nagyszellemű Steiner Fülöp dr. megyéspüspök vezetése mellett volt az első kath. nagygyűlés.

— Tömörülésre kell hívni a katolikus társadalmat. Rendezzük az első országos kath. nagygyűlést.

— Rendezzük! de hol?

Szent István városában nem volt sehol hely, a hol a nagygyűlésre összesereglett tömeg megfelelő elhelyezést nyerhetett volna. A megyeház, városház, sőt még a vásártér is tilos hely lett a katolikusok érzelmeinek és vágyainak megnyilatkozására. Hiába volt a kérés, könyörgés, a szívós akarattal előkészített ellenáramlat oly keménnyé praeparálta a sziveket, hogy azok semmiként sem akartak a kérésnek és könyörgésnek megnyílni. Valahogyan Major Ferenc dr. közbenjárására végre a Polgári Lövérdőben helyet kaptak. A gyűlést országgraszoló ünneppilyességgel megtartották. De Gremspenger István szívében benne sajgott a hosszas kudarok tövise s minden áron azon volt, hogy a katolikus társadalmi élet valahol házi tűzhelyet találjon. Így alakult meg a Kath. Kör, amely először a mostani kis Kölcseyegyet helyén, azután a Jókai-utcában levő Aujezdzy-házban kapott otthont, míg végül pár évvel ezelőt a volt Szögyény-palota birtokába lépven, annak falai közé vonult, hogy hatásának sugarait város- és megyeszerte szétárasssa. Gremspenger István ezekben a mozgalmakban lette egész meleggével veit részt. Könnyen nem fogadott el valamely tervet, de a mit végül helyes-

nek talált, azt logikusan és szinte rajongó szeretettel munkálta.

Betegsége évekkel ezelőt kezdődött. Hólyagbaja támadt, a mely rákta fajulván, mindig kegyetlenebb fájdalmakat okozott neki. A fokozott orvosi segélyt részint a bizalom hiányából, részint tulzott takarékoskodási szempönből nem akarta igénybe venni. Így baja folyton súlyosbódott s tönkretette bizonyos fokig ugyis zárkózott kedélyét. A társaságot körülbelül két év óta kerülte már, különösen a mióta jölektü nővére is elhult, a ki a háztartás gondjait vele megosztotta. A mult évben már annyira rosszul lett, hogy az orvosok kevés reményt fűztek életéhez. Azután egészsége helyreállott, egy kissé a kedélye is megjavult, míg pár héttel ezelőt a régi baj újra ostromolni kezdte az amugy is összeroncsolt szervezetet. Betegsége utóljára vérmegyezésé fajult s napok óta csak haldoklás volt az élete. Gyötörö fájdalmait nem engedték, hogy ágyban pihenjen. Napokat, éjszakákat töltött egy szemhunyás nélkül, folyton változtatva helyét. Vasárnap d. e. Nagelreiter Alajos dr. ellátta őt a haldoklók szentségeivel. Azóta kin volt nézni a vergődést, míg végre jött a halál s kedden éjjel 10 és 11 óra közt elvágta az élet megtépett fonálát.

Gremspenger István élete különös élet volt. Ugy szóva teljesen epizód nélküli. Ismerőseimet, a kik egyszersmind az ő ismerősei is voltak, napok óta kinzom már azzal, hogy mondanak epizódokat az eltöltözött életéből. Engem, mint újságíróat az érdekel, a miről tudom, hogy az olvasóközönségem szívesen olvassa.

Mindenütt tagadó választ kaptam. Akármennyit gondolkoztak is, a végén csak az sült ki, hogy a jó Gremspenger kanonok ur jó ember volt, becsületes ember, maga a megtestesült lelkiismeretesség és józan meggyőződés volt teljes életében.

— Helyes! Helyes! Én ezt mind tudom már. De meg ezt mindenki már is tudja róla. Olyas valamit tessék mondani, a mit a világ nem ismer s a mit mindenki szívesen elolvas róla.

— Olyan nincs. Akármennyit töröm is rajta a fejemet.

Másutt nem kaptam adatot, hát kénytelen vagyok magamhoz fordulni s mégis elmondani egy epizódot, a ni közte és közttem folyt le, nem is nagyon régen, s a mely tiszta világosságot vet rá is, meg a különös modorára is. (Hogy nem újságról fantázia szüleménye, ki fog

tetszeni abból a nyílt őszinteségből, a mellyel elmondom.)

Tudvalevő, hogy évek óta agítalak, szántokvetek a Vizivároson építendő Szent Sziv templom érdekében. Az idén már annyira érett a dolog, hogy azt a meggyőződést tápláltam, miszerint az aratásba is belefoghatunk. A tervek — gyönyörűek, azt meg kell hagyni — elkészültek, pénz is volna, annyi a mennyi, csak épen az arató bérré lenne szükség. Elmentem a jó embereimhez, köztük Gremspenger kanonok urhoz is. Tudván, hogy beteg és végtelenül ingerül: bármely csekélység miatt, mindenre el voltam készülve. Azért hát így kezdetem:

— Nagyságos uram, nem dob ki?

Nézett egyet, azt hiszem tetszett a furcsa beszéd.

— Nem!

Hát mondanék, illetőleg kérnék valamit.

Kétkedőleg nézett rám a szemüvege mögül.

— Adjon valamit a templomomra . . .

— Nem adok egy krajcárt se — vágott a szavamba oly keményen, a miből láttam, hogy itt vége az erőlködésnek.

— Köszönöm — mondtam, meghajtvamagamat. Tisztelettel tudomásul veszem s mindenesetre jobban szeretem, hogy ily kurtán meg tetszett mondani, mintha kerülgette volna, mint a forró kását, ígért, mosolygott volna s aztán nem kapnak egy krajcárt sem. Helyes!

— És pedig azért nem, mert az aggintézetnek ugyis szántam egy nagyobb összeget, abba benne van ez is. Másodszor meg, mert a hagyatékomat teljesen elrendeztem már s azon most már abszolúte nincs kedvem változtatni. Hanem jöjjön, felolvasom a végrendeletemet. Ebből láthatja, hogy mindenemet jótékony célra szántam.

Bevezetett a belső szobájába és elővette a végrendeletét, illetőleg az alapító levelét. Felolvasta: A székesfehérvári agg- és szegényintézetnek 10 ezer koronát hagyok.

— Mert én fehérvári ember vagyok — tette hozzá. A mim van, mindent Fehérvárnak köszönhetek. Itt gyűjtöttem, itt szereztem.

Tizezer koronát hagyott a beteg papok gyógyítására. Tizezeret azoknak a papoknak, a kik külföldre utaznak s idegen nyelvekben gyakorolják magukat (Csettintettem a nyelvemmel) Tizezeret a pákozdi és sukorói egyháznak stóla- és párber megváltás címén. Tizezeret a kaptalani birtokok szegényei javára mindezek az összegek, mint alapítványul letet vagyonának kamatai jutottak volna rendeztetésük helyére. Rokonai ja-

— De ez a Vencel! ez a Vencel! hajtogatva a fejét az áldott szívű főpásztor.

Az audencia véget ért, Pali bácsi jó püspöki ebédet evett s mint a ki jól végezte dolgát, délutun haza ment Kereszturra!

Mint mondtam, hádegi téli idő lévén, Vencel bácsit már kezdte bántani a lelkiismeret, hogy személyesen még mindig nem köszönhette meg a magas kitüntetését.

A tél fagyja enged, kellemesebb szellők járnak s lengedez immár a zefír, — Vencel bácsi is utra kel. Akkor nem volt még az a kávémasinás vicinális; Keresztur utba csett . . . Ha dévajkódtak is egymással, de azért Vencel bácsi a piros övvel bement Pali bácsihoz, mint jó barátjához, ha másért nem is, de hogy lovai egy kissé kipihenhesék magukat, aztán meg hogy bemutatthassa magát mint qui circumdatus est varietale!

Délután volt. Vencel bácsi elmondja, hogy megköszönni megy a magas kitüntetés s hogy Salamon báróhoz fog szállni a megyeháztéren s másnap jelentkezik a püspök urnál. Pali bácsi jószágos szemel egyet villannak, elmosolyodott:

— Az utad Vencel már készen van, — gondolt magában, s oda fordulva Vencel bácsihoz így szólt:

— Ez nagyon okosan van Vencel! már régen meg kellett volna menni. Hátha az a jölektü püspök még meg is nehezelt, hogy oly soká nem jelentél meg nála!

— De te Pali, mikor olyan álközött hidegek voltak mindig, aztán meg tudod, az az Álap nem egy ugrás ám Fehérvárig.

— Hát tudod, okosan is tetted, hogy még ma délután bekocsizol, kipihenéd magad, mert

bizony már nem vagyunk mai gyerekek s holnap megköszönöd Ő Méltóságának a jól megérdemelt kitüntetését.

E beszélgettek; Vencel bácsi sok csókolózások közepette, (ez is gyengéje volt) utnak indul; Pali bácsinak megint egy szelid mosoly ül az ajkaira, s gondolkodik.

Salamon báró Fejérvárot!! . . . Egy óra mulva fogatott.

— Pista, Fejérvára megyünk, de ugy kesszülj, hogy csak holnap jövünk haza!

A Pista befogott, Pali bácsi jó téli bundába burkolozva felült a kocsi s mentek a Vencel bácsi után Fehérvárra. Utközben a megszokott ötös szivar kékes bodor füstje mellett a terv már készen volt . . . Egyik ötlet a másik után, s mindannyiszor egy szelid mosoly a Pali bácsi ajkán!

Nem a Salamon báró háza felé hajtattott, nehogy Vencel bácsi észrevegye, hanem kerülő utakon hajtattott rokonaihoz. Egy volt azonban a bökkenő: hol fogja megtalálni Salamon bárót? Ha ez nem sikerül, az egész kieszett terv dugába dül.

Tudakozódott itt is, ott is, míg végre sikerült megtudnia, hogy hol találhatja fel a bárót. Felkereste. Összeült a boszorkány konyha, süttették, főzték a terveket Vencel bácsi ellen.

Megvan! . . . Pali bácsi kirukkolt:

— Méltóságos Uram! A multkorjában Vencelről kitűnően informáltam a püspököt, hogy milyen bolondokat csinált örömében, hogy vörös öves lett! Azért jöttem be, hogy holnap megelőzve a Vencel, megint valamit mondjak! — Salamon báró nagyon jól ismerve Pali bácsit:

— No mi lesz az papom!?

— Méltóságod adasson Vencelnek, ki mint tudom, Méltóságod házában van szállva, éjjeli zenét, de meglehetősen hosszú ideig!

Salamon báró néz, gondolkodik s körülbelül meg érve Pali bácsi tréfáját:

— Meglesz, akár reggel! — mondja.

Elváltak. Az éjjeli zene Vencel bácsi szobája előtt a korai hajnali órákig tartott . . .

Hogy Vencel bácsi mire vélte e kitüntetés, azt nem tudom, sem azt, hogy mily gondolatok motoszáltak a fejében az andalító áriák közepette. De Pali bácsi pont 11 órakor az aulában volt. Meg akarta előzni Vencel bácsit! Sikerült! Előbb jutott a jölektü főpásztor elé. Megint a szokásos kérdés:

— No mi újság Pali?

Pali bácsi, persze tartva az időtől, hogy Vencel bácsi már eléggé tolettirozott, dolgát hamarosan végezve, röviden elmondotta, hogy ez a Vencel a vörös övnek annyira megörült, hogy boldogságában egész éjjel huzatta a cigányal Salamon báró házában, hol a lakókat, de magát a bárót is mennyire háborgatta éjjeli nyugalmukban!

— Ez a Vencel, ez a Vencel? Hát itt van?

— Igen Méltóságos Uram, s mint tudom, ma fogja megköszönni Méltóságodnak a magas kitüntetését.

— No jöjjön csak! De ilyet tenni egy olyan öreg embernek!

Pali bácsi hamarosan végezte az audenciát és egy óvatos pillanában sikerült neki a püspöki palotából távoznia, anélkül, hogy Vencel bácsival találkozt volna.

Vencel bácsi, a ragyogó vörös selyem övvel a derekán, teljes parádében vonul mosolygós, boldogságtól viruló arccal a püspöki palota felé.

vára míg élnek, körülbelül 800 kor. évi járulékot rendelt.

A többről úgy intézkedett, hogy maradjon a káptalan kezelése alatt s a káptalan adományozza valamely jótékony céra, ha a kamatokból tízezer kor. összegjén. A nagyméltú Reseta János példáját akarta követni.

— Holnap elviszem a püspök urhoz, bemutatnom neki, hogy nem óhajta-e esetleg valamit rajta változtatni. Ez lesz az ön végrendeletem. Lásza ezért nem adok az ön templomára.

— Köszönettel tudomásul szolgál.

Egy darabig beszélgettem vele, — utoljára — aztán elbucuszam tőle.

Az a gondolat, hogy Gremsperger István folytonosan változtatni, csiszolni akart a végrendekezésén, végtére is meggyűsítette minden olyatén törekvését, a melyet vagyona — körülbelül 100—150 ezer korona — hova fordítására tenni szándékozott. Később — hallottam — egyik kanonoktársának felajánlotta, hogy vegye át az egész hagyatékot. Az gondolkodott rajta s az egész elmaradt. Legalább tízféle végrendekezést csinált, de egyetlenegyét sem írt belőlük alá. Evvel ezelőtt Chay Antal hitoktatót, most váli plebánost megbizta már végrendelete végrehajtásával. Az a végrendelet nem található s így végrendelet nélkül halt meg.

Hagyatéka e szerint három részre oszlik. Egy részt kap az egyház, egyet a szegények és egyet az elhunyt rokonai.

Temetése a lehető legegyszerűbb lesz. Ő maga akarta így. Tiltakozott ellene, hogy „vas” koporsóba tegyék s megtiltott minden külső dísz. A székesegyházi káptalan a következő gyászjelentést adta ki:

A székesfehérvári székesegyházi káptalan szomoró szívvel jeleni nagyszógos és főtisztelendő Gremsperger István urnak, Szent Péterről nevezett c. Peturi apát, székesfehérvári székesegyházi idősb mester-kanonok, a székesfehérvári állami főreáliskola, a felső-kereskedelmiskola és a városi felsőbb leányiskolák püspöki biztosa, szentszéki úlnok, a középiskolai hittanárképzésítő vizsgálo bizottság elnöke, Fejérmegye törvényhatósági bizottsági tagjának, a szenteségek ájtatos felvétele után folyó hó 9-én éjjel 11 órakor életkora 72-ik, áldozárságának 46-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hullt tetemei folyó hó 12-én a székesegyházban d. e. 9 órakor tartandó egészteleo szent mise után fognak Szent István-utcai lakásán beszen-teltetni és a „Megváltó”-ról nevezett szedreskertű temetőben a feltámadás boldog reményében nyugalomra tétetni. Székesfehérvár, 1907. április 10-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Jelentkezik kihallgatásra.

Hogyan és miként folyt le a kihallgatás, arról hallgat a krónika, de bizonyára előjött az alapi „bemutatás” meg az éjjeli zene, mert a püspöki ebéden úgy nézett Vencel bácsi Pali bácsira, mintha az édes apját ölte volna meg. Kí is tört az öreg ur ebéd után, mikor mentek a lépcsőn lefelé.

— Megállj Pali! ezt már megint te tetted, de megkeserülöd még ezt!

(Mégis boszulta magát az öreg ur, mert Pali bácsit beiratta a nemes kadarkuti rendbe, s érdemei elismeréséül olyan diplomát adott, hogy azt soha sem volt szabad beszéd tárgyává tenni, annál kevésbé megtekintésre előkérni.) Azért jó barátok maradtak, a jóléti Főpásztor meg bizonyára jóízű mulatott a tréfákon, s örült, hogy ilyen jóízű, vidám kedélyű, gondokkal nem küzködő papjai vannak.

(Folyt. köv.)

Szörady Gyula.

Báró Kozmitza — (ezelőtt —
Muttoni-féle)
budai
Király-keserűvize
az
Erzsébet-Sósfürdő
főfürősa.
En yhe hashajtó.

ÚJDONSÁGOK.

Időjelzés: hűvösebb, sok helyütt csapadék.

KUDEKKA GELLÉRT. Lapunk zártakor mely részvételt vesszük a hírt, hogy a szent Ferenciek helybeli házában főnöke, Kudelka Gellért aranymisés áldozópap ma délután 2 óra után 72 éves korában csendesen elhunyt. Hosszu időn keresztül csak a lélek tartotta fenn az aszkéta élet által elgyötört testet s most megtért Urához Istenéhez. Fehérvártól 1898. óta van. Temetése szombaton d. e. a 10 órai gyászszentmise után lesz.

Értesítés. A belvárosi kath. kör elnöksége ez uton értesíti a kör tagjait, hogy Gremsperger István apátkanonoknak végtisztességén a kör testületileg vesz részt.

Közigazgatási ülés a városnál. Az eléggé érdekes lefolyású ülést tegnap d. e. 9 órakor nyitotta meg elnököl Széchenyi Viktor gróf főispán. A tárgysorozat első pontjaul Tóth István főjegyző felolvasta a királyi ügyesség jelentését, mely szerint a mult hónapban nála 241 ügydarab fordult meg 68 eltiltés, 2 leartóztatás, 1 fegyelmi eset fordult elő.

A rendőrkapitányság jelentése szerint a kihágási osztálynál 261 feljelentés volt. Gyakrabban előforduló bűnesetek: lopás 47, súlyos testisértés 8, vagyon elleni cselekmény 20, okirathamisítás 3. Az árvászekhez 45 ügydarab érkezett.

Tóth István főjegyző jelenti továbbá, hogy Műemlékek Országos Bizottságának felhívása folytán a városi tanács a városunkban levő műemlékek összeírására dr. Fanta Adolf és dr. Lausmann Gyulát küldte ki, kik a következő műemlékekről számolnak be: értékes műemlék a székesegyházban levő márvány emléklap, egy emléktábla a Ferenc József nőnevelőben, a ciszt. rend régi kapuja felett állott emléktábla, a ciszt. rend stukkós ebédője, a Lukács gyógyszerár állványai, melyeket még a jesuiták faragtak, végül a felsővárosi templom ligetének erlőkészlopa. A bizottság köszönetet szavazott az összeírók szép munkájáért.

Bierbauer Viktor dr. városi tisztí főorvos nyújtja be jelentését, melyben konstatálja, hogy a mult hó közegészségügyi viszonyai az előzőhöz képest javultak. Született 92, meghalt 93 egyén. Veszedelmesebb betegségek voltak: difteritisz 1, vörhégy 4, hasihagymáz 7, számarthur 14, tüdővész 9, veleszületett gyengeség 5, béhurut 2 esetben.

Vajda Dezső kir. főmérnök, Turján József kir. pénzügyigazgató és Mészáros József főállatorvos jelentésén a bizottsági ülés könyveden átsiklott, Schaller Flóris kir. tanfelügyelő jelentése nagyobb vitára s pattogósabb hangulatra adott okot.

A tanfelügyelő jelenti, hogy a város iskoláit megvizsgálta s kedvezőtlen tapasztalatokra jutott. Valamennyi iskola tulzsufolt, de mégis legszámalmasabb a belvárosi iskola, azt egyszerűen fel kellene robbantani. Kéri a várost, mint iskola fenntartót, küldjön ki bizottságot, hogy az megvizsgálván az iskolákat, előterjesztést tegyen a teendőkről.

Havranek polgármester védelmébe veszi az iskolákat. Különösen fenakad a robbantási szón. A város már elég áldozatot hozott az iskolák érdekében, a miniszternél is járt, ki nem ígértette a jelen körülmények között semmi támogatást. Jobbak a mi iskoláink, mint elég más város iskolái, jobb mint egy némely budapesti iskola. Még ne robbantsunk, hanem nézzük meg még egyszer az iskolákat, lesz ott legalább egy-két alkalmas terem.

Még holmi felmerülő csetepát után, melyben a polgármester a kir. emberekkel (Schaller, Vajda) szemben védi a város autonómiáját a bizottság napirendre tér s javasolja, hogy az iskolágyet a városi tanácshoz tegyék át.

A miniszter Matskásy Rózsa f. leányiskolai igazgatónak 160 k., Barna Margit, dr. Neiszter Mária f. tanárnőnek 400 k., Pékné Krasznapolszky Ida tanárnőnek pedig 200 k. fizetés kiegészítést engedélyezett. Szepessy Géza nem

kapott államsegélyt. Sváb Kálmán tanító nyugdíjaztatását kér. E' végből Bierbauer dr. főorvost és Tóth Aladárt kéri fel az elnököl főispán, hogy Sváb Kálmánon a szükséges vizsgálatot ejsék meg.

Uj közegei orvos. Gárdonyban községi orvossá választották dr. Nagy Imre gyálai (Temesm.) körorvost.

Balassa Kálmán hangversenye. Magasabb zenei élvezetben volt része annak a közönségnek, amely tegnap este a főgimnázium dísztermében Balassa Kálmán hangversenye egybegyűlt. A mester, aki a budapesti Opera zenekarának egyik primhegedűse, mióta utoljára hallottuk csak fejlődött abban a bravuros játékbán, amelyet nála előzőleg bámultunk. Technikája csodálatos. Különösen mély hatást keltett a sajtószemélyű bölcsoadala, amely beszélt, énekelt, ébren álomba ringatott. Végül óriási hatást ért el Hubay egyik itt még kevésbé ismert csárdajelenetével. Kedves élvezetet szerzett kivüle Kallenecker Ilona kisaszszony, aki pompás játékaival újra bizonyította művészi tehetségét s hogy Fehérvárt a legelőkelőbb zongorázók sorában üdvözölheti őt a közönség. Hogy tapsban mindkettőjüknek bőven volt részük, egészen természetes. Ambar a közönség nem épen nagy számmal érdeklődött a koncert iránt. Ugy látszik általánoson Tomhu Béla vasárnapi hangversenyére készülnek, aki a mi házi művésznk s méltán megérdemli, hogy a közönség iránta való szeretetének és megbecsülésének látható módon is kifejezést ad.

Segédjegyzővé választás. Szabó Ernő cecei segédjegyző e hó 9-én Soponyán egyhangulag segédjegyzővé választották.

Halál a vonat kerekai alatt. A budapest felé közeledő 241-es számú tehervonat kerekai alatt Báder Imre, helybeli illetőségű fékező, borzalmas halálát lelta. Tegnapelőtt éjjel Tárnokon, a vonat elindulásakor a szerencsétlen fiatalember lecsuszott a vonatról s a kerekék alá került, honnét borzalmasan összeroncsolt lábszárakkal húzták ki, úgy, hogy mindkét lábát térdnél amputálni kellett volna. Borzasztó szenvedés után azonban rövid pár órai szenvedés után meghalt. Holttestét visszahozták Székesfehérvárra kétségbeesett hozzátartozóinak.

Rendkívüli közgyűlés a városnál. Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága e hó 15-én d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart a város háza nagytermében. Tárgysorozat: A városi tanács betérészi Heinrich és Társa cég ajánlatát városunkban paszomány gyár létesítése iránt. — A nyugdíj felügyelő bizottság előterjesztése. Fittler Béla főjegyző és Kovács Elek árv. úlnök nyugdíjaztatása érdekében.

Vigé-furfang. Goldschmid Izidor jőnevti kereskedelmi utazóval már volt dolga a rendőrségnek. Ez előt három évvel elcsípték a fráter hamis sorsjegyek elárúsítása miatt s nyugalomba helyezték a helybeli fogházban. Innét aztán egy szép napon nyoma veszett s ki tudta, hol állt meg. A napokban aztán a Tulipán-vendéglő tulajdonosának Ehrenthal Ignácnak feltűnt egy ismerős alak. Benne ráismert Goldschmid Izidorra, aki őt is befonta sorsjegyeivel. Rögtön jelentést tett a rendőrségnek. A jőnevti csavargó ma délelőtt látta viszont a rendőrséget s a három év alatt mennyire megváltozott. Simon rendőrkapitány alig győzött rajt csudálkozni. Haját rövidre vágta, bajusza, szakállá eltűnt, a 48 éves emberből mindössze 30 éves maradt hátra. Igen élénken, igen kedvesen kezdett társalogni. Ehrenthal és társai ne busuljanak semmit, pár nap mulva szeret teheti, hogy a károsulásukat kamatostul megtéríti. A rendőrkapitány se gondolja ám, hogy ő csak olyan pitye-potyá fráter, mert ő Vázsonyi Vilmosnak jó barátja. A terézvárosi mandátumot ő adta neki. Törvénycikkeket idéz, hogy ártatlanságát kiderítse. Mindenkinék mindent megfizet, csak pár napi türelmet kér. A rendőrkapitány egyideig mulatott rajta, de aztán őt is megkímélte a sok beszédől, s egyelőre a dutyiba tessékelt.

Elcsíptet talvaj. Bertalan Kálmán 26 éves, cipészsegéd Márkus Adolf Ósz-utca 5. sz. alatti lakosnál szorgalmasan gyártotta a cipőfelsőrészeket, míg e hó 7-én otthagya a mestert s Kotroba Nagy József cipésmesterhez állott munkába. A régi mester csak most jött nyomára, hogy a meglépett segéd őt alondán és pedig

elég nyomosan lopkodta. Orvoslásért a rendőrséghez állott be tegnap reggel. Simon Sándor rendőrkapitány Liszt Ferenc rendőrbiztost küldte ki a helyszíni szemlé megjelítésére Bertalan segéd ur Reseta János-utca 4. számú lakására. Itt a biztos felszólítására a segéd ur előszedte-vedte a mintegy 100 k. értékű csipett-lopott holmit, bört, cipőkellékeket stb, mire a biztos látván a tényállást, nem késett tudtára adni a segéd urnak letartóztatását.

— **Jó mulatság.** Kitűnően mulatott e hó 1-ének délutánján ifj. Varga József jení lakos Drexler Aurelia jení korcsmájában. Jókedvében a legény még a korcsmárosné kormsaberendezését, asztal, széket, üvegeket raptyánként törölte. Persze, hogy fejlejtették a járásbírósnál.

— **Pityókázás ára.** Bodor István Szabolcs községhez tartozó János-majori lakos bepityókált jókedvében ballagott haza felé a napokban, midőn régi jó cimborájával Spansic Ferencel összehozza a szarcszés véletlen. Nagyon megörültek a viszontlatásnak s azon melegeben elhatározták, hogy ők bizony nem mennek haza. Inkább betérnek egy percre még egy kvaterkára a Krizsán Mátyás nagy perkátai korcsmájába. Ugy lett. Itt aztán nagy kedvvel öntözgettek a garatra. Aztán kipihenven a nap fáradalmait szedil álomba szenderültek. Másnap már jó magasan állott a nap midőn fölpiantottuk s egyik kedves cimborá, Bodor István szomorú tapaszlatra ébredt. Jó kis új csizmáját valami gazember hogyan, hogyanem elcsente Szomorú szível tért haza, egyenesen jelentést tevén a történetkről a csendőrségnek.

— **Katona-zene.** Folyó hó 13-diktől kezdve szombaton az V. honvéd kerület zenekara az Otthon kávéházban nagy hangversenyt tart. Kiváló nagy műsorra. — Számos látogatást kér Fekete Géza kávé.

— **Tűz gondatlanságból.** Küffler Benő nagy-perkátai bérőnek Sárosdhoz tartozó Daru majoron e hó 3-án tűz ütött ki, mely kint a mezőn tőzgezből s szalmából összerakott kazalt emésztett fel. A tüzet Nemes János 18 éves és Nemes József 22 éves legények okozták, kik gondatlanul a nagy szelében a kazal közelében tüzet raktak. A kár mintegy négyszáz korona, de biztosítás révén megtérül.

— **Törvényszék.** Kovács Sándor helybeli D. V. szerelő azzal vádolta hitese feleségét, hogy tőle lopott. A bíróság előtt a feleség beismerte a lopást, de a bíróság felmentette a vád alól azon az alapon, hogy hiszen amit közösen szereztek mint házastársak, az közös. — Heller Jakab nagy-perkátai kereskedő boltjából a seifler Schlesinger Barnabás három darab selyemkendőt lopott. A vád reábizonyulván, a bíróság egy hónapi üdülést rendelt el számára.

— **Részezen a bakon.** Dènes István, a Veisz és Stuhl cég kocscsa annyí pálinkát szedett magába, hogy nem tudta magát tartani a bakon, a vasuti állomásnál leesett a kocsról. Mikor kijön az utca, vette észre, hogy a Szt. György kórházban van, és hogy súlyosan megsérült. Akkor jőzanodik majd csak ki az atyái, ha a rendőrség is elveri rajta a port.

— **Rendőri hírek.** Lánckei Istán építomester engedély nélkül kezdte meg az építkezést. 12 korona büntetés sújtja. — Ifj. Jankovics István kocscs sebes hajítás miatt 1 napi elzárással és 4 koronával bünhődött. — Vinczei Istvánt botrányos részegsége 15 koronára büntette. — Utrendőri kihágás címén Wertheim Armin, Kler Gáspárt, Müller Károlynét, Lics Józsefet, Máté Imrét 5-5 koronára büntette Zavaros Aladár r.-kapitány. — Pap Ferencné tejhamisításért 1 napot s azon felül 50 korona pénzbüntetést kapott. — Garas István sértő kifejezésekkel illetett egy rendőrt, ezért 15 korona büntetést kapott. — Téplány György és Vasali Imre tökrészeg állapotban botrányosan összeverekedtek a Simor-utcán. Zavaros r.-kapitány sújtott rájuk a legnagyobbat, de 10-10 koronával és egy napi elzárással kibékítette őket. — Molnár József 19 éves szabadbattyányi születésű kocscs trágyát szórt el a várköruton. A r.-kapitányság 5 koronával, illetőleg 1 napi fogsággal fizetette meg vigyázatlanságát.

Egy járásbírósi tárgyalás hiteles története.

1905. április havában egy pestmegyei plebánian meghalt egy 73 éves aggyustán, kit valamikor kath. templomban kereszteltek, ki valamikor papnak készülvén — még reverendát is hordott, ki azonban később annyira hülden lett Istenéhez, egyházához, hogy soha templomba nem járt, vallásos kötelességeit, mint pl. a husvét gyónást soha nem teljesítette s 1901-ben tehát 69 éves korában házasságra lépett első felesége nővérvéve — nála 30 évvel fiatalabb ev. ref. vallású leányával, anélkül azonban, hogy akár a fennforgott II-od fokú sógorás miatt szükséges pápai, akár a fennforgott valláskülönbőség miatt szükséges püspöki föltmentvényt beszerették, sőt csak késtek is volna, sőt anélkül, hogy a tervbe vett házasságot akár a vőlegény, akár jegyese, akár szóval, akár írásban a plebánosnál csak be is jelentette volna. Idő pedig lett volna hozzá elég, minthogy a házasságot megelőzőleg már éveken keresztül éltek közös háztartásban. Ugy a polgári, mint az ev. ref. pásztor előtt kötött egyházi házasságot otthon a lakáson tartották meg. Pár év múlva az új férj ágyának feküdt s az oly súlyosan me-lőzött plebános felkereste őt, mivel különben soha nem érintkezett — hogy neki a vallás vigaszát felkínálja, mit a beteg azonban el nem fogadott. Pár hónapra rá meghalt anélkül, hogy Istenével, egyházával kibékült volna. A plebános, kit a halott beszentesítésére fölkerétek, ezt kötelességszerűen megtagadta, mint azt neki szent egyházának tanai s hivatalos esküje előirták s mint azt a hozzá intézett egyházhatósági utasítás szavai: „F. M. egyházi temetésben nem részesíthető” parancsolták. A halottat tehát ugyanaz az ev. ref. pásztor kísérte ki a temetőbe, ki öt négy évvel ezelőtt a boldog házasság révén bevezette, a bánatos özvegy pedig ott a koporsónál egész nyíltan elátkozta azt a papot, ki az ő drága urát ily csufosan meggyalozta. Sőt nagy fájdalomában még arra is volt gondolja, hogy az eset — természetesen teljesen elferdítve — egyes kiváló tekintélynek örvendő lapokban is, pl. Szabad Szó szellőztessék s a papi reverenda, ugy Isten igazában kiporolassék. A pap pedig türt szóltan, jól tudván, hogy nem minden kiáltás hallatszik fel a menyországba!

Ez történt 1905. április havában. 1906. novemberben a bánatos özvegy egy feljelentést küld Pestvármegye alispánjához, melyben azzal vádolja a plebánost, hogy az, dacára annak, hogy ugy az esküvőnél, mint ferje halálánál a közreműködést megtagadta, a párbért tőle még azután is beszede, törvénytelenül, jogtalanul s így annak visszafizetését kéri. Az alispán kiküldi a szolgálóbirot, az meghozza az ítéletet: „a dolog rendben van, a plebános eljárása teljesen korrekt volt, panaszos elutasítandó.” A szomorú özvegy erre egy újabb levelet írt az alispánhoz, melyben legelső sorban is az ítélkező szolgálóbirot vádolja meg azzal, hogy ítéletét részrehajlóan hozta meg a plebános kedvéért, ki neki „pohár-pajtása.” azután a plebánost dicséri fel a következőképpen: „Ne daldalmaskodjék fölöttem az a pénzsovár, bűnöslelkű ember, ki rosszabb egy rablógylkosnál, ki lelkileg már megölt egy embert, ki még ma is az örültek házában van stb. stb.” Leírta, hogy a párbért ferje haláláig pontosan fizeték, azután azonban megtagadta ezt, minthogy a plebános is megtagadta a beszenteselést, annak a halottnak, ki őt életében „súlyos bajából annyiszor kiségitette.” Bár a szolgálóbirot ítélettel maga a párbéruy ugy is tisztázva van, mégis, hogy teljesen tisztán láthassunk, azt is jól tudni, hogy itt tulajdonképpen nem is párbérről, hanem csak páronként kivetett hitközségi-és iskoladóról van szó, melynek behajtása a plebánosra abszolút semmi előnnyel nem jár, minthogy az ő párbéret a hitközség már éveket ezelőtt megváltotta egy általán-összeggel. S most vegyük 2-só a feljelentésben foglalt állításokat: Először is, hogy a bekövetkezett halálesetig pontosan fizetik a párbéret. Az adókönyvek tanúsága szerint azonban 1897-ben e tartozás volt 2 frt. 81 kr. lerovás 0; 1898-ban tartozás 5 frt. 60, lerovás 2-50; 1899-ben tartozás 5 frt. 98, lerovás 3-10; 1900-ban tartozás 10 korona 76 fillér, lerovás 5 k. 76; 1901-ben tartozás 15 k. 40, lerovás 0; 1902-ben

tartozás 22-40, lerovás 5 k. 1903-ban tartozás 24-27, lerovás 14-21, 1904-ben tartozás 20-21, lerovás 0; 1906-ban tartozás 25-21, végrehajtás után lerovás 22-72, tehát még ma is fennáll tartozás: 2-49.

Másodsor, hogy a halott a plebánost „súlyos bajából” életében gyakran kiségitette. A plebános azonban nevezettel soha de soha, sem hivatalosan, sem magán uton nem érintkezett!

Harmadsor „A plebános a párbért a férj halála után is követelte.” Az ítkató tanúsága szerint azonban a kérdéses hátralék már 1904. aug. 21-ikén lett bemutatva a főszolgabírónak behajtás végett, tehát igenis meg a férj életében. Magát a behajtást pedig a plebános nem mint pap, hanem mint hitközségi és iskolaszéki elnök kérelmezte, iskolaszéki határozat alapján, mint kinek kötelessége a tanítók fizetéséről gondoskodni. A szóban levő összeg ugyanis tulajdonképpen részben arra fordítottat. Való azonban, hogy dacára annak, hogy a főszolgabíró a kimutatott hátralék behajtását, az egyidejűleg kimutatott legalább 300 helybeli lakos hátralékával együtt azonnal elrendelte, az mégis csak 1906-ban lett az özvegytől behajtvá és pedig mivel önkényt fizetni nem akart, foglalás után. A foglalást azonban nem a plebános eszközölte, hanem a községi előjáróság, s ez tartozik számolni arról is, miként történt az, hogy míg az 1904. aug. havában kimutatott hátralékok szegény napszamos emberektől behajtottak, addig a szóban levő vagyonos T. M.-nak egyidejűleg kimutatott hátraléka csak teljes két esztendő múlva lett behajtvá?

Minden kétségen kívül állván tehát ekként a plebános eljárásának teljes korrektsége, hogy azon hallatlan súlyos sértésekről, melyekkel illetett s melyekre okot abszolút nem szolgáltatott, elégtételt nyerjen, a bírósághoz fordult panaszával. S az eredmény? Hogy a járásbírósg e hó 5-ikén az özvegytől becsületsértés miatt 40 korona pénzbüntetésre s a költségek megtérítésére ítélte Ennyit ér tehát egy plebános becsülete. S most jönnek az ilyen izletes csemegére oly éhes budapesti lapok s a tárgyalást egy oly tendenciózus közlemény keretében hozzák, mely csak ugy hemzseg a valótlan állításoktól. 1. Néhány hónap pal ezelőtt hall meg T. M. Eppen két esztendője. 2. A plebános meglagadta a temetést, mert protestáns nő volt feleségül. Fennebb meg van írva, hogy miért tagadtatott meg a temetés? 3. A plebános felszólította az özvegyt, hogy fizesse meg a párbértartozást. Ezt a plebános soha nem tette. 4. A plebános a szolgálóbirot nyert ítélet alapján foglaltatott az özvegytől. Igenis az előjáróság, de nem a plebános. A plebános szó nélkül türt és várt, míg az előjáróság az 1903-ból fennmaradt s 1904-ben már kimutatott hátralékok 1906-ban végre behajtották. 5. Az asszony a plebánosnak sértő levelet küldött. Pedig dehogyan, az alispánnak küldte azt a levelet, nem gondolván, hogy ez valahogyan a plebános kezébe kerülhet. 6. A plebános pénzsovár ember. Be van bizonyítva hogy a plebánosnak az egész behajtásból egy fillér haszna nem volt. 7. A bíró cnyitító körülménynek tudta be a vállalt elkeseredettségét. Ellenkezőleg, direkt kijelentette, hogy az 1905. április hónapban megszületett elkeseredettség nem mentheti azt a sértést, melyet 1906. december havában, tehát 1 és 3 év múlva követünk el. Es csakugyan nem is kell hozzá valami kiváló elme, hogy megítélhessük, hogy ha itt elkeseredettségről egyáltalán szó lehet, ugy annak közvetlen oka nem a plebános eljárása, hanem igenis a szolgabírónak az özvegye kedvezőtlen ítélete volt. S miért foglalkozunk ez ügyvel így kimerítő részletességgel? Nem csak azért, mert a súlyosan megsértett plebános éppen a mi egyházmegyénkhez tartozik, hanem különösen azért, mert érezzük-tudjuk, hogy ez nem két személynek hanem igenis két szellemnek, az egyház és a korszeik-minek harca a mikor az a legdurvábban támad amarra csak azért, mert egyik szolgálja elég vakmerő volt — csupa kötelességtudásból — vele szembe helyezkedni. De meg van írva: Beati qui persecutionem patiuntur, propter iustitiam! S a megrálgalmazott plebános csakugyan boldognak érzi magát, hogy hasonlóvá lehetett isteni mesteréhez, kit szintén a rablógylkos Barabbás mögé helyezték!